

Megállapodás az építőtáborozásról

97 táborban dolgoznak idén a diákok

Szerdán az Országházban a KISZ Központi Bizottsága nevében Varga László, a KISZ KB titkára, az Állami Ifjúsági Bizottság nevében Farabás János, az AIB titkára, valamint Gábor András kohó- és gépipari, Klézl Róbert közlekedés- és postaügyi, Kovács Imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes, valamint a többi érdekeltektől miniszterium, főhatóság képviselője aláírta az 1980. évi nyári önkéntes ifjúsági építőtáborokra

vonatkozó megállapodást. E szerint a KISZ kilencvenhét építőtáborba 57 900 fiatal mozgósítását vállalta — mezőgazdasági, építőipari, utas- és vasútiépítési, illetve egyéb népgazdasági feladatok megoldásának segítésére. A megállapodás szerint az állami szervek, a vállalatok és a gazdaságok gondoskodnak arról, hogy a fiatalok szervezeten, jó körülmények között dolgozzanak, táborozzanak. (MTI)

Ifjúsági nap

Az MTE SZ ifjúsági és koordinációs bizottsága, a KISZ Csongrád megyei bizottsága, valamint a Szovjet Kultúra és Tudomány Háza holnap, pénteken szovjet—magyar ifjúsági napot, ifjúsági találkozókat rendez Szegezen, a Technika Házában. Délután fél 2-kor kiállítás megnyitásával kezdődik a program, 2-kor pedig dr. Benedek Tibor, az ifjúsági és koordinációs bizottság titkára tart elnöki megnyitót. Ezután előadásokat hallgathatnak meg az érdeklődők a szovjet fiatalok életéről, amit filmvetítés követ. Később szabad klubnapra kerül sor a szovjet fiatalokkal.

A mi kis stabilizációnk?

Ezzel az összefoglaló címmel fut két darab a szegedi Kisszínházban. A szezon utolsó műsorajánlata, a dráma-bemutatók végére jutottunk. S minthogy a színház másik két tagozatán, az operán és operettén sincs több premier, bizonyos szempontból akár lezártnak tekinthetnénk az évadot. S Rozewiczet idézve jelképes sóhajjal fölkerdezhetnénk: vajon meghozta a mi kis prózánk oly hön öhajtott, régóta várt stabilizációját?

1.

Nem hozta, sajnos. Elhűzódóban a korábbi dátálható bomlási folyamat. Olyannyira, hogy utóbb adminisztratív lépésekkel siettek föltartóztatni, melyekről szólni nincs fölhatalmazásom, az évadzáró társulati ülésen jelentik be. Csupán az ernyedésről: eddig eltávozott vezető művészeket újabbak követték, bizony szükségesnek látszik pótlásuk után nézni, hovatovább egy Shakespeare-dráma sem osztható ki föltűnő művészi megalkuvások nélkül, ami pedígen hívatóság társulatra nézve aligha hízelgő. Nem is annyira az itt levő színészekkel lehetünk elégetlenek, hiszen szerződött utóbb Szegezen néhány tehetséges művész. Hanem a régóta, vagy még mindig hiányzókkal, a hosszabb ideje betöltetlen szerepkörök hiába remélt várományosával. Amióta objektív nehézségekre nemigen hivatkozhat a próba — vagyis három esztendeje, hogy elkészült a Kisszínház —, azóta (is) feszítő gondja a saját tervezőművészek, fiatalok, a korszerű játék kellékeivel fölszerelkezett színészek és színésznők, a modern Rómeók és Júliák távolmaradása.

2.

A városi pártbizottsággal szoros együttműködésben konkrét feladatokat határoztunk meg a szakmai és szervezési munka javítására — nyilatkozott március elején e hasábkon a városi tanács elnökhelyettese. Olyan kérdésekről van szó,

mint a művészi színvonal emelése, műhelymunka, stúdió-előadások, szocialista eszméiség mai magyar dráma, kapcsolat a drámaírókkal, fiatalok felkutatása, dramaturgiai munka, társulatfejlesztés, a látogatottság növelése, tervszerűség. Vagyis minden fontos komponens javításáról szó van. Hiszen hozzátette: „a próza társulatot jelenleg néhány színész tartja életben. Gyenge a műhelymunkája, kicsiny a vonzereje, mindenképpen változásokra lesz tehát szükség.” S hogy nem pusztán a kritika veri félre a harangot évek óta megátalkodottan, az elnökhelyettes véleménye kísérletiesen rezonált a színház igazgatóinak napokkal előbb közreadott önkritikus aggályaira: „Hiába játszottunk mi magyar darabokat, vannak korszerű rendezői törekvéseink, részikereink, a helyes követelések szellemében tett erőfeszítéseink még inkább reflektorfénybe emelték fogatékosságainkat. Mit ér modernnek lenni a drámaiban, rendezésben, ha nem tudjuk eljátszani. Vágyainkat olyan döcögős, poros gyakorlat igyekszik megvalósítani, melynek fölismerése és fölszámolása csak szívos munkával, soká érhető el. Az apparátus zöme tudniillik nem szükségszerűen dolgozik itt. Véletlenül került a Szegedi Nemzeti Színházhoz, munkája nem művészetcentrikus, főleg öngazdálkodás, alig tudunk mit kezdeni velük.” Mit tehetnek ehhez?

3.

Csak hogy. A publikum nem műsoriapokat néz, hanem eleven előadásokat. S a Kisszínház tényleges közönségstatisztikája, látogatottsági grafikonja a korábbi éveknél mérsékelt számokban eladott bérletekhez mérve is alatta marad a várakozásnak: a bérletkiváltóléte megszokott jelenségé vált, a spontán jegyforgalom pedig elenyésző. Nem egészen érthetően. A szegedi próza régóta rossz passzban van. Híre, sajtópapandaja ijesztőbb a valóságosnál is, ezért aztán igazán vonzó színházi élményt — az átlagnézőnek, előzetesen — csak a kolozsváriak és a szolnokiak vendégjátéka ígért. Az a fajta revelláció, megrázó-fölkavaró színházi est, mely önbizalmat adhatna, kilendíthetné mélypontjáról a szegedi prózát, elkerülte az idei évadot is. Mindössze remény keltő próbálkozások tanúi lehetünk, mindenekelőtt a Ház mestersirató operettsikerével, az Éjszakai utazás korrekt hazai bemutatóján, vagy gondolati tisztázatlanságai ellenére Az élet álomnak előadásán.

Nem kevés haszonnal járhat viszont levonni a tanulságokat. Hogy mitől siklott holtvágányra a gyermekdarab, a kasszasiker reményében műsorra tűzött Molnár Ferenc-vígjáték, a Doktor úr (Molnár is, vígjáték is — igazán nehéz érteni), s miért maradt annyira kiaknájatlan lehetőség a részleteiben tehetséges momentumokat fölmutató Anouilh dráma-, illetve Rozewicz egyfelvonásosának előadásában. Kovács János a szegedi bemutató után rövidítette, tömörítette az osztrák szerzőpár monodrámáját, mellyel a közelmúltban (s ez gyogyír lehet az egész társulatnak), komoly és érthető szakmai sikert aratott a gyöngyösi országos fesztiválon.

Nikolényi István

Újítani kellene

A jó nevű gyárban a szalgamunkán dolgozó fiatalok a szerelés közben beépített alkatrészt kissé bonyolultnak találta, ahhoz képest legalábbis, amit rendelkezése szerint szolgáltatnia kellett. Addig törté a pár hét, míg rá nem jött a megoldásra, mely szerint az alkatrészt feleannyi elemből, feleannyi idő alatt megépíthető, annál is inkább, mert azt az előző gyártmánytípusból változtatás nélkül vették át az újabbhoz. Leírta hát a megfigyelését, ötletét benyújtotta a főnöknek, s pár hét múlva a havi fizetésének dupláját kapta jutalomként, miután az elgondolása szép summa megtakarítást jelentett az üzemnek.

Szép történet, csak egy baja van: az újító fiatalok bernek és munkahelyének vajmi kevés köze van a szocialista iparhoz. A jó nevű gyár ugyanis a Mercedes Művek — fölünk mindenképpen távol...

Ha megéri „odakint” az újítómozgalmat támogatni, meg kell, hogy érje ideháza is. Jórészt így foglalkozunk össze annak a minap lezárt szakmai tanácskozásnak a lényegét, amelyet a Technika Házában rendeztek Szegezen a szövetkezeti iparban végzett újítómozgalmakról. Újítómozgalmat akartam írni, de megakadt a tollam, hiszen a szó kissé hamisan csengene ott, ahol akadozó kezdeményezésekről, „döcögő megoldásokról” lehet csupán beszélni. Az ipari szövetkezetekben az elmúlt négy év alatt 18 százalékkal emelkedett a bejelentett újítási javaslatok aránya, s az így létrejött megvalósítások 40 százalékos növekedést mutattak, ám a szövetkezeti ipar lehangoltságát tekintve az eredmény még mindig nem kielégítő. Ezt a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság is megállapította.

Ugyanez az összefüggés Csongrád megyében pedig enyhén szólva sajnálatos, rosszabb a nem épp dicéért országos átlagnál. A megye 46 ipari szövetkezetében 1976-ban 138 bejelentett, 67 elfogadott és végül mindebből 63 megvalósított javaslattal tudnak, ugyanakkor 1979-ben csupán 80 ötlet került az elbírálók asztalára, s 53 jutott tovább elfogadásra címszóval, s ebből 48 valószínűleg meg a gyakorlatban. Az újítások négy éve 2 millió forint megtakarítást eredményeztek, tavaly csak a felét. Az iparjogvédelemmel fog-

lalkozó szakemberek a közelmúltban személyes tapasztalatszerzés keretében felmérték, hol tartunk ma? A 46 ipari szövetkezet közül — állapították meg — csupán 13 van, ahol egyáltalán lehet beszélni újítómozgalmakról. Ez érthető így is: 33 szövetkezetben lényegében nem veszik komolyan az újítómozgalmat. Pedig ilyenek.

Már csak azért is, mert ez nem illem és kedv kérdése: a 38/1974-es minisztertanácsi rendelet előírja, s rendelkezik többek közt arról is, hogy ennek legyen szervezeti formája. Nem feltétlenül főosztály, osztály, vagy előadók csoportja, de legalább egy felelős irányítója, aki érdemben tudja támogatni, képviselni a jobbat akarók ügyét. A nyugdíjas feliró, vagy a mindenre kész szövetkezeti elnök — aki maga lesz majd az elutasítás felett is döntőbíró — nyilvánvalóan nem alkalmas újítási előadónak. Pedig ilyenek is találkoztak a tájékoztató körutat tett szakemberek, mint ahogy olyannal is, hogy sokhelyütt vagy meg sem volt az egyébként kötelező újítási feladatterv, vagy még az irodai (elvilleg illetékes műszaki képzettségű) dolgozók sem ismerték, nemhogy a termelőmunkát végzők, tehát azok, akiknek készült, akik-

től várták volna az újításokat.

Nálunk nem lehet újítani — mondták másutt. Nem, ahol nem is hisznek a munkás alkotóerejében, egyéni ötletreklépeségében. Sokszor annak képességében, aki a napi nyolc óra után haza, vagy — ez sem titok — fusi-műhelybe, barkácsgarázsba, sűtniba „ássá magát”, s a legkülönbözőbb alkotmányokat varázsolja elő a nem-egyszer ócskavastelepen összeszedett holmiból. Gondolkozik, s alkot. Mert ott akár saját kedvtelésének megfizethetetlen öröme, akár — nem mellékes — mellékes a fáradozásának díja — megéri neki.

Meg kellene, hogy érje... de ezt már mondtuk, s csupán arra hivatkozunk, hogy azokban a szövetkezetekben, ahol ezzel is törődnek (Április 4. Cipőipari, Szegedi Vas- és Fémipari, Szegedi Építőipari Szövetkezet, Universal Isz) ott az újító-alkotó kedv sem kíván adminisztratív ösztönzőket.

Eppen ezért újítási javaslatot nyújtok be a szövetkezeti ipar illetékeséhez: legyen már végre élő újítómozgalmak. Ha elhisszük, hogy a technikai fejlődés egyik alappillére — akkor ez lenne most a legsikeresebb újítás.

Igriczi Zsigmond

Annie Hall

Szines, szinkronizált amerikai film. Írta: Woody Allen és Marshall Brickman. Fényképezte: Gordon Willis. Zene: Carmen Lombardo és Isham Jones. Rendezte: Woody Allen. Főbb szereplők: Woody Allen, Diane Keaton, Tony Roberts.

Annie Hall egy csinos, enyhén hibbant, felszínes, csapongó és szétszórt ifjú hölgy, aki vérbéli amerikai módon akar karriert csinálni, hogy énekesnő lehessen Kaliforniában. Am nem ő az igazán fontos, pontosabban nem egyedül az: Woody Allen (neve jelen esetben Alvy Singer) a Jolly Joker most is, Woody Allen, ez a kis, szemüveges, vörös hajú

gnóm, New York Brooklyn-negyedének fia, aki egyszerűen ironizál saját zsidóságával és a mai amerikai nagyvárosi életformájának lélektani következményeivel. S aki éppolyan szétszórt, hebegurka, tragikomikus kisemberfigura, mint korábbi általa írt, rendezett és eljátszott — filmjeiben. (Fogd a pénzt és fuss! Játszd újra, Sam. A jó nevű senki.)

Az Annie Hall egy egyszerű színész finta, társával a Broadway-sztrá létező egészen kiváló Diane Keatonnal (Annie Hall) együtt. Woody Allen humora sajátosságosan amerikai: a szürke, kis show-man lezser, hányaveti, megmosolyogtatóan komolykodó medítálása. Hogy mindez — a néhány valóban szellemes mondat ellenére — mégsem hat igazán, s igazán jó filmnek nem nevezhető: látszólag érthetetlen. Hiszen nemcsak a két főszereplő nagyszerű és eredeti, hanem az a sajátos, bár vitatható szellemiség is, amit a karikázott USA-értelmisség állmelységeiről mutat föl a film. Am egyrészt a történet idegesítően banális, másrészt a valóban komoly, humorba csomagolt keserű nevetés filozófiai nem elég átgondolt, tisztázott és differenciált. Igaz, Woody Allen és Diane Keaton — a nyomatott információpletykák szerint — állítólag most az egyszer

igazán „önmagukat adják”, akkor viszont mi egyebet várhatnánk? A végső szerelem és tiszta emberi érzések után sóvárgó komikus-vallomás hiteltelen a felhőkarcoló tövében: aki ennyire „link”, akin a metropolisz-neurózis csupán szexuál-odüsszeiában fedezhető fel, aki ilyen aranyos-felelőtlenül abszurd figura — az mindent elhíhet, teleszájú röhögéssel vagy könnyed mosollyal, csak épp azt nem, ami eredetileg célja lenne. Nevezetesen, hogy szenvedélyt, együttérzést, valami valóban komoly emberi tartást sejtünk meg csetlései-botlásai láttán.

Érdemes szót ejteni a magyar szinkronról: Kern András talán jobb, mint maga Woody Allen. Olyan csibészes belezéssel, olyan hamisítatlan pesti vagánysággal frissíti fel ezt a hol tragikomikus, hol hisztérikus kis zsidó-kökler figurát, hogy az eredeti komikus-színész Hóssé magasztosul magyar hangja révén a filmvászonon.

„Sohasem szeretnék olyan klub tagja lenni, amely olyan embereket mint én, felvesz tagjai sorába” — ez Alvy Singer-Woody Allen jelszava a filmben. Hát ami azt illeti: kedves fiú ez a Woody, de abba a klubba, melybe netán őt is felvennék, azért én sem lépnék be.

Domonkos László

Díjkiosztó ünnepség

A nemzetközi gyermekévkalkalmából tavaly meghirdetett gyermekirodalmi pályázat díjait szerdán adták át a Móra Könyvkiadó székházában rendezett ünnepségen. Első díjat kapott Ignác Rózsa — az időközben elhunyt író —, „A kőborló kisfiú kaland-

ja!” című ifjúsági műve, valamint Lázár Ervin „Szegény Dzsóni és Árninka” című meseregénye. Második díjjal jutalmazták Rónaszegi Miklós „A genuai fogoly” című történelmi regényét. A harmadik díjjal pedig Varga Katalin „Légy te is Bonca” című meséjét. (MTI)